

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an 400 Lei.

pe un jumătate de an 200 Lei

Abonamentele se plătesc numai înainte!

Inscrisă la registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava-Mică sub Nr. 3—1933.

Intemeietori: † Al. Lupescu-Melin și Iuliu Maior

Proprietar și director: IULIU MAIOR

Redactor: SEVER BARBU

Adresa: BLAJ, jud. Târnava Mică. Telefon Nr. 68.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

Un șir Corp V, adică de lărgimea a
doi milimetri, Lei 15 Lărgimea de
1 centimetru Lei 60.

Intru mulți ani, Stăpâne!

Excelența Sa Înalt Preasfințitul Valeriu Traian Frențiu, Episcop de Oradea, Administrator Apostolic al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Făgăraș, la sărbătoarea Nașterii Preacuratei Fecloare Maria din anul acesta, a împlinit 45 de ani de vrednică și rodnică preoție.

Bunul Dumnezeu să ni-l țină la încă mulți și fericiți ani, spre mai mai marea Sa mărire și spre binele Bisericii și al neamului nostru.

Înaltul Ierarh s'a născut în Reșița, Bănat, la 25 Aprilie 1875, adică tocmai în noaptea Invierii din acel an, și era cel mai mic în frumoasa cunună de 12 copii al preotului Ioachim Frențiu din Ticvaniu Mare, jud. Caraș, și al Paraschivei Rozalia Dumitru din Sălha, jud. Severin.

La frageda vârstă de abia 5 ani, își pierdu pe iubita mamă, rămânând această misiune însemnată, adică de mamă în familie, sorioarei mai mari, Lucreția, care pe atunci avea vârsta de 17 ani, și abia terminase Școala Normală de fete, din Budapesta, căci prin Ardeal și Bănat, pe atunci nu se aflau astfel de școli. Lucreția tocmai se întorcea acasă cu diploma de capacitate, când află pe iubita mamă moartă, iar pe frății mărunți — Mariți de 10 ani, Corneliu de 8 și Traian de 5, — căci ceilalți ieșiră din această lume înainte de a fi ieșit din vârsta copilăriei, — plângând în jurul sicriului ei. Își dădea bine seama de grozava pierdere, dar voia să fie tare, făgăduind nemângăiatului tată că nu se va despărți de el câtă vreme va vrea Dumnezeu să fie amândoi în această lume, îngrijind atât de dânsul, cât și de orfanii frățiori.

Făgăduința asta, care a fost ca și un legământ făcut lângă trupul neînsuflețit al mamei, — răpita prea de timpuriu din mi-

jlocul familiei, prin o aprindere de plămâni care a trecut în tuberculosă, — Lucreția a ținut-o cu sfințenie. Nici grija viitorului, nici nădejile tinereții, cari ademesc pe fetele tinere, pe ea n'au putut-o clinti dela locul ei de mamă în familie. Prin mijlocirea oamenilor buni, cari cunoșteau atât necazurile, cât și virtuțile preotești ale Părintelui Ioachim, a fost numită în postul de învățătoare la școala primară confesională în Reșița, lângă iubitul său tată, îngrijind de frății, făcându-le hăinițe, punându-le merinde în desagi la timpul său, și trimițându-i la școală, tocmai la Blaj.

Munca și lepădarea de sine a Lucreției pentru binele familiei, și rugăciunile împreunate cu ale tatălui, au dobândit binecuvântarea cerului asupra orfanilor, căci au fost buni. Mariți s'a măritat la timpul său cu un învățător, Corneliu a luat bacalaureatul la Blaj, apoi a îmbrățișat cariera militară. În anul 1916, în luptele dela Branowice, în gradul de căpitan și comandant al unui batalion din Regimentul de Infanterie 64 din Orăștie, a meritat înalta decorație „Ordinul Leopoldin”. Lucreția l'a văzut Colonel pensionat, iar pe Mariți văduvă.

Traian, Înalt Preasfințitul care a împlinit 45 de ani de preoție, după ce a luat bacalaureatul la Blaj, s'a înscris la Teologie, căci voia să fie preot, ca să poată servi la altarul Domnului, împreună cu nobilul și evlaviosul său tată, pentru sufletul mamei pe care abia a cunoscut-o. Lugojul însă nu avea seminar teologic, iar la Blaj nu era loc decât abia pentru cei din Arhiepiscopie. Se înscrie la Timișoara, unde a făcut un an. Un alt an la Budapesta, iar trei ani la Viena, unde a luat și doctoratul în Teologie.

În ziua de Sântă-Măria Mică

1898, a fost hirotonit întru preot, și ținut în cancelaria episcopescă din Lugoj. Lucreția era de acum în Reșița numai cu iubitul său tată. Dar în anul următor, 1899, din interese mai înalte bisericesti, părintele Ioachim, care de câțiva ani era asesor consistorial, fu trimis în frunțașă parohie Zăbran, jud. Arad, Lucreția își ținu de datorie să nu-l lase singur, — după cum se făgăduise lângă corpul neînsuflețit al mamei sale — și nu șovăi nici un moment pentru a-și cere pensioanarea, cu toate că avea abia 17 ani de serviciu în învățământ, pentru a însoți pe iubitul tată, care avea pe atunci vârsta de 63 de ani. Precum lângă sicriul mamei renunțase la viitor și nădejile pe cari le nutrește orice fată frumoasă și tinără, așa și de data asta ea renunță la serviciu și la salariu, fiind convinsă că Dumnezeu nu lasă nerăsplătită lepădarea de sine, pentru a ajuta pe un tată văduv și îmbătrânit de necazuri și de neajunsuri, mai mult decât de povara anilor.

Abia 6 ani a rămas Lucreția în Zăbran, căci Domnul chemă pe tatăl la altă viață mai bună și mai fericită, lângă iubita și evlavioasa sa soție, în anul 1905, în vârstă de 69 de ani.

În același an, frățiorul mai mic, Înalt Preasfințitul Valeriu Traian de azi, a fost numit protopop la Orăștie, iar mai târziu Vicar la Hațeg. Lucreția, care învățase de mult să trăiască nu pentru sine, ci pentru al săi, și pentru oricine era mai necăjit decât ea, nu mai șovăi nici un moment, ci mai vărsând câteva rugăciuni la mormântul tatălui său, și mai stropind cu lacrimi țărâna cimitirului din Zăbran, plecă la Orăștie, ca să fie de acum Îngerul păzitor al fratelui, preot tânăr și singuratic în orașul plin de armată, funcționari și păcate, din marginea Bănătului, precum a fost Îngerul păzitor al tatălui, timp de 23 de ani. Avea de gând să

se închine cu totul grijei Lui, câtă vreme va vrea Dumnezeu să fie amândoi în această lume, să-l învălească cu cea mai gingașă iubire, și să-l păzească cu rugăciunile ei, și să-i fie ea tovarășe de viață la bine și la rău, precum îi fusese ca și o mamă dela vârsta de 5 ani.

Ar trebui o carte mare, scrisă mărunt, pentru a înșira cu de-amănuntul toate vredniciile Lucreției și toate binefacerile, nu numai față de familie care a fost lăsată în grija ei încă de pe când avea vârsta de abia 17 ani, — când e fata mai necesarioasă —, ci față de toți săracii și năpăstuiții, atât trupește, cât și sufletește, cari ajungeau să fie cunoscuți de ea, pe toate cărările pe unde Provedința Dumnezeuască i-a povățuit pașii cei binecuvântați, și pe unde a avut prilejul să fie pildă vie de hărnicie neobosită, dărnicie neprecupețită, curăție sufletească în cel mai înalt grad, blândețe, bunătate și lepădare de sine până la jertfire, și creștină și credincioasă „servă” a lui Dumnezeu, asemenea sfinților din veacurile cele dintâi ale creștinismului.

Dar bunul Dumnezeu i-a ascultat rugăciunile neîntrerupte ziua și noaptea, și i-a răsplătit munca și virtuțile, întru câțiva și în această lume, pentru ca în cealaltă să-i dăruiască viața de veci, alături de preaiubitul și vrednicul ei tată.

La 7 ani și ceva, de viață de de adevărat preot și protopop, iubitul ei frățior Traian, centrul gingașei sale iubiri în această lume, la 4 Decembrie 1912 fu numit de Episcop al Lugojului, iar la Anul Nou 1913 sfințit și așezat în acel scaun, ca să păstorească biserica din scumpul său Banat, leagănul copilăriei lor. După 9 ani, adică la 25 Februarie 1922, fu numit ca Episcop în Eparhia Orăștiei, iar la 3 Mai același an, introdus în acel scaun. Lucreția rămase tot așa modestă, muncitoare și lepădată de sine, ca și mai în-

inte; și ca și fratele său doar rugăciunile și le mai îmulți, cerând dela Bunul Dumnezeu haruri și mai multe pentru iubitul său frate, ca să-și poată duce cu vrednicie povara de Păstor al unei turme cuvântătoare atât de numeroase, atât de deosebită la vederi și la prețuirea ostenelelor și atât de felurită în gândire și judecată, și din care aproape niciodată nu lipsesc îndărătnicii și neascultătorii.

I'a ajutat Bunul Dumnezeu și aci. Să spună Reșița, Orăștia, Lugojul și Oradea, faptele, binefacerile, pilda vie de cinste, conștiințiositate și sfîntenie a vieții acestui Mare Ierarh, care din momentul când și-a atârnat patrafirul pe plept, timpul de 24 de ceasuri al unei zile, și l'a împărțit în trei părți: 5 ceasuri pentru odihna trupului, 5 pentru odihna sufletului, Liturgie, meditații și rugăciuni; iar restul pentru lucru, numai și numai în slujba lui Dumnezeu și a deaproapelui. Să povestească cele două dieceze și în curând va povesti în gura mare și Arhidieceza Blajului, despre faptele acestui mare Episcop, neobosit în muncă, neadormit în rugăciuni, neîntrecut în dărnicie, modestie și lepădare de sine, și pururea gata a ajuta pe orice năpăstuit, fie trupește, fie sufletește.

Lucreția i'a fost tovarășe nedespărțită. Dela moartea tatălui, asupra Dânsului își descărca toată căldura gingașei sale iubiri. Se întreceau în virtuți și în binefaceri. Se mângăiau și se încurajau împrumutat. Împreună mulțumeau lui Dumnezeu pentru toate binefacerile și harurile primite, și împreună se

întristau de nedreptățile venite din partea celor răi și neascultători — căci doară răul întotdeauna a fost potrivit binelui, iar cineva, cu cât e mai suspus, cu atâta va avea de înghițit o mai mare porție de amărăciuni. Dar rugăciunile și faptele cele bune i'au dobândit Lucreției harul de a vedea pe iubitul său „Frăților” împlinind aproape 40 de ani de preoție și 25 de episcopat. S'a stins apoi ca o candelă răspânditoare de lumină binefăcătoare, la 25 Decembrie 1937, la Oradea, în vârstă de 74 de ani, lăsând pe Înalt Preasfințitul Păstor și Părinte în grija lui Dumnezeu, a rugăciunilor celor buni, și a sorioarei mai mici, „Mariți”, care abia cu rugăciunile de-L mai poate însoți dela Beiuș, unde își poartă și dânsa povara celor 74 de ani.

Azi, când Înalt Preasfințitul nostru Păstor împlinește 45 de ani de serviciu credincios la altarul Domnului, nu putem trece cu vederea pe aceea care l-a sădit în inimă virtuțile de cari ea era plină, adică pe „soriamamă” Lucreția, cerând și rugând pe Părintele Indurărilor să se preamărească întru „serva” sa, precum este preamărit întru sfinții săi. Zic „serva,” nu servitoarea nici roabă, căci servitoarea lucrează numai pentru plată, iar roaba de silă, pe când „serva” cea credincioasă, e gata la orice, de bună voie, cu plăcere și numai din iubire. Iar Înalt Preasfințitul Ierarh, Păstor și Părinte, să-i zicem din toată inima, și nu numai din obicei: — Întru mulți ani, Stăpâne. — Bunul Dumnezeu să Te învrednicească de

GRAUNTE SUFLETEȘTI

Altoirea neamului omenesc

Noi oamenii putem cunoaște pe Dumnezeu, numai cu ajutorul său, care ajutor este Sf. Scriptură. Aceasta cuprinde comoara de lumină blajină, a cerului, dată omului, de care mintea omenescă, numai bucura se poate, deoarece ne luminează, atâtea cărări, pe cari mergând suntem siguri că nu rătăcim. Doar de aceea ne-a și dat-o Dumnezeu, ca astfel în orice preocupare, fie cu mintea, fie cu inima, fie cu fapta, noi oamenii să găsim cale de ieșire, și încă asfaltată și luminată. De altfel, ținta Scripturii este, ca noi oamenii ce trăim cu trupul pe pământ, să fim cu sufletul cât mai aproape de cer. Pentru această râvnire curată, trebuie ca în toate vâltorile vieții, să dorim pe Creator, precum dorește cerbul is-

sănătate și tărie trupească și sufletească, ca să poți povăui la pășunea cea bună, care duce la viața veșnică, turma care Ți-a fost încredințată. Iar când va sosi timpul să-Ți plătești tributul acestei vieți, să-Ți dea Domnul cununa făgăduită acelor cari îl iubesc, îi servesc cu credință se ostenesc pentru mărirea Lui și binele deaproapelui, și îl poartă pururea în suflet și în inimă.

Dr. Nicolae Lupu
preot

voarele apelor. Să-L iubim din toată inima, din tot sufletul, din tot cugetul, din toată puterea.

Pentru un pomicultor, cea mai plăcută ocupație este, altoirea tuturilor merisorilor pădureți ceare în grădină, în care lucrare, pune atâta dragoste și răbdare câtă numai poate, bine știind că după altoire și o bună îngrijire, urmează o roadă plăcută și bogată.

În urma păcatului strămoșesc, omul s'a făcut asemenea măruului pădureț. Întepat, acru și respingător, față de orice frate muritor, întrucât mintea odinioară luminată a devenit întunecată, iar numai oarecând în sortată de bine, și-a întepat-o prin păcat de mărăcine, de musturarea conștiinței, în care situație de amar a orbecat un cârd de ani.

Ori față de omul ajuns în această stare pădureată și fără călăuză de sus, Dumnezeu prin profeții Săi, dar mai ales prin Cristos Profetul cel Mare, ne trimite Cartea Sa Sfântă, care împreună cu iubirea și cu restignirea Fiului Său pe cruce, să producă tot odată și altoirea și mântuirea, pentru toată omenirea.

Un lucru ciudat mi-a fost dat să văd la o altoire, care, încărcată cu mere, s'a uscat în mijlocul verii. Ce-i drept, gerul de acum 3 ani a nimicit în părțile

FOIȚA

„UNIRII POPORULUI”

HORĂ

Frunzuliță de pe plai
A venit luna lui Mai
Și a adus în lunci cu soare
Cântec de privighitoare.
Numai greului meu chin
Nu i-a mai adus alin.
Dar tu cântă, lăutare,
Să se 'ntindă hora mare.
Dragă horă, când răsuni,
Tu pe cei de-un neam i-aduni.

Rău am mai ajuns cu anii,
Potopitu-ne-au dușmanii
Ne 'ntunecă soarele,
Ne umbresc altarele.
Și ne cer copilele
Și ne-amărăsc zilele.
Azi am două grijuri grele
Al țarei și-al mândrii mele,
Dar să n'am loc în mormânt,
De-oi uita de ce mie sfânt.

Mă nascui în zile grele
Să plâng soarta țării mele,
Mă nascui într'un ceas rău
Să-mi văd plângând neamul meu.

Dar amarul cu mi-l spun
Tot în stântul grai străbun
Nu ești tu făcut să iei,
Vânător dela Orhei.
Chiar izbit de biciul sorții
Nu ne-a sunat ceasul morții.
Dela Tisa pân' la Țag
Numai dor dorit cu drag
N'o să țină pe vecie,
Vremi mai bune au să vie;
De nu vin, noi le-om aduce
Ajuta-ne-ar sfânta cruce.
'Tindeți hora măi flăcăi.
În necazul celor răi
Zorii zilei dalbe vin,
Drag arcaș dela Hotin.

Doauă flori într'o grădină
Cotropită de ciulină,
Doi stejari într'o pădure
Abătută de secure
Dar nu-mi plânge, draga mea,
Ci te prinde'n joc coala
Eu făcut sunt pentru tine
Tu făcută pentru mine,
Și-i venit de domnul sfânt,
Să fim liberi pe pământ.

Instr. P. M. Giorgică Rusu
Șaulia-Turda

Făt-Frumos și Mândra-Lumii

(Urmare)

Intr'a doua noapte, obosit, adormi de cu seară și fel de fel de visuri groaznice îl chinuiau. De data aceasta, i-au străpuns inima cu'n fier înroșit, așa că Mândra lumii deschizând dimineța ușa, credea că doarme, și se mira cum de l-au lăsat necurații în pace, dar apropiindu-se, nu auzea nici o suflare. Iarși l-a sculat cu minunata apă vie,

„Dacă și acum se mai scoală — își ziseră dracii într'a treia noapte — trebuie să fugim de aici!”

Ce făcuseră cu el? L-au legat buștean și au încins un foc groaznic, iar când captorul era mai fierbinte l-au aruncat acolo, au închis ușa și au luat-o la fugă ne mai rămânând acolo, decât doi dintre cei mai voinici cari după-ce au ars trupul, au împrăștiat cenușa prin tindă întunecoasă și apoi... pe aci ție drumul. S'au dus și ei.

Cât l-a cântat dimineța „Mân-

dra lumii”, cât a strigat. A alergat prin toate părțile, dar nu l-a mai găsit. A început atunci a plânge. Hohotele ei răsunau în castelul pustiu, dar cine s'o audă, cine s'o asculte?

S'a coborât atunci tot căutând în tindă, dar nici aici, la început nu văzuse nimic, până când ridicându-și ochii, a văzut cenușa pe pereți. A adunat-o fir cu fir, a așezat-o într'o trocuță mică de argint și a început-o a frământa, udându-o cu apă vie, până când s'a făcut de abea după patru zile un băiat frumos și voinic, mai frumos ca înaintea, un „Făt-Frumos”...

Făt-Frumos și Mândra lumii, scăpați de diavolii cari nu mai îndrăzniră să se apropie pe acolo, au trăit fericiți și'n deplină mulțumire.

Odată, când stăteau în grădină, adăpostindu-se sub umbra deasă a unui măr, pe Făt-Frumos, l-a ajuns dorul de casă, de coliba în care s'a născut.

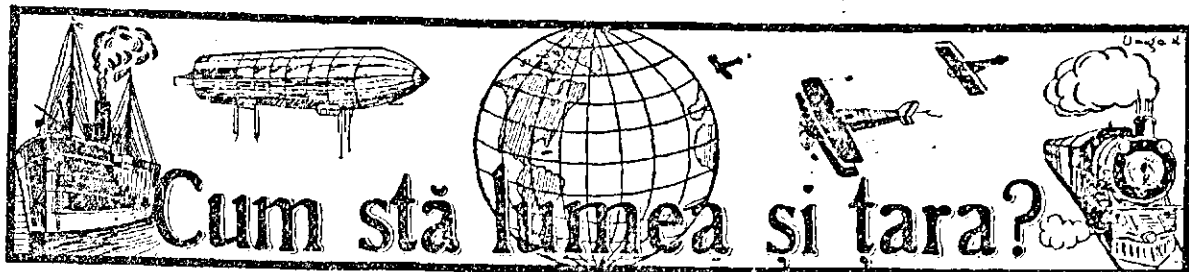
L-a spus frumoasei sale și ea l-a lăsat să se ducă, dar i-a le-

Făgărașului mulți altoi. Dar oare și căldura să-i pricinuiască pomului peirea? Ori pentru o dreaptă convingere, am scos frumușel pomul cu rădăcină cu tot. Când colo ce să vezi? Nu altceva decât un ciubar de viermi grași în rădăcina ce da mâna cu tulpina acelei altoi.

Noi creștinii, încă suntem altoi și încă în religia lui Cristos. Dar ca să rodim, sau să facem fapte vrednice de mântuire, să grijim ca la rădăcina inimii noastre, să nu-și facă rădăcina rădăcină, în care viermii să grași să forfotească apoi ca să-și facă rădăcină. Cu alte cuvinte, altoiul Domnului să rămână în sufletul nostru sănătos, iar nu viermănos, unde să rodească numai fapte bune, și încălzite de iubirea lui Cristos.

Pr. Oct. Fulcea

Dumnezeu toate le vede și le arată. Într-o zi, în orașul Buzău. O bătrână, Florica Maței, o bogată, a fost ucisă într-o noapte și jefuită de toți bații cari li avea. Tălharul care a ucis-o a fost însă descoperit. Dumnezeu, care toate le vede, a făcut ca nici el să nu se poată bucura de lăptă. În timpul când el a jefuit pe nefericita femeie, i-a căzut din buzunar tabachera, în buză căreia își avea numele scris. Aceasta a fost deajuns ca să fie descoperit. Poliția i-a luat urma și în câteva zile l-a prins. Pentru groaznica sa fărâdelege talharul a fost osândit la moarte.

Un cuvânt de pace

La împlinirea a patru ani de luptă, Sfântul Părinte dela Roma a adresat un apel către conducătorii popoarelor. Acest apel a izvorât numai din dragostea pe care Sfântul Părinte o are pentru toate popoarele lumii.

Amintind că s'au împlinit patru ani, de când a început vărsarea de sânge, Sfântul Părinte spune că ea în curând va atinge punctul cel mai înalt. Spune apoi că acest război este cel mai distrugător și se duce în chip neomenesc, călcându-se toate legile de cinste și omenie.

S'a adresat apoi conducătorilor acestui război, cerându-le să încerce o împăcare cât mai grabnică. Pacea, care se va face, să fie în așa fel întocmită ca să mulțumească pe toată lumea.

Numai în chipul acesta popoarele vor putea crede într'un viitor mai bun, mai plin de lumină și de dreptate.

Sfântul Părinte a binecuvântat pe toți aceia cari vor lucra pentru pace și a încheiat urând ca cel puternici să fie luminați de Dumnezeu și să dea popoarelor nădejdea că anul acesta se va termina războiul.

Și un cuvânt de război

L-a rostit dl Churchill la Quebec, în Canada. Prim-ministrul Angliei a vorbit despre războiul pe care Anglia, America și Rusia îl poartă împotriva Germaniei și despre greutățile acestui război. Domnia sa a arătat că Anglia și America vor continua războiul cu Japonia, deasemenia și cel din Europa. A vorbit despre cel de al doilea front pe care Rușii îi cer cu atâta s'aruință, arătând că Anglia și America au trimis arme și munițiuni multe Rusiei. În ce privește, viitoarea desfășurare a războiului, dl Churchill a mai spus că este de lipsă o nouă înțelegere cu ministrul Rusiei și Americii și chiar și o întâlnire cu dl Stalin.

Războiul și propaganda

În vreme ce pe fronturi se poartă lupte crâncene, în spatele fronturilor, pe cât se poate, se face o puternică propagandă. O mare gazetă englezească a și propus ca, pe lângă atacurile de avioane, data asupra Europei, să se facă și o propagandă puternică, îndemnând țările europene să iasă din alianța cu Germania și Italia.

Roadele acestei propagande s'au văzut în turburările din Danemarca, unde Germanii au trebuit să vină cu măsuri foarte aspre, pentru păstrarea ordinii. S'au văzut apoi, în Suedia, țară care a ajuns la unele nepăceri destul de mari cu Germania. A fost încercată, apoi, această propagandă, în Finlanda, care a fost mereu îndemnată să se lase de război și să facă pace cu Rusia. S'a simțit apoi binisor propaganda în Bulgaria, unde, odată cu moartea regelui Boris, se credea că se va ajunge la schimbări mai mari. N'a rămas liniștită nici Turcia și nici chiar, Spania și Portugalia.

Acuma stările politice par că s'au mai liniștit, în multe țări, dar nu se știe până când. În Bulgaria situația politică pare limpezită cu totul. Se crede ca la conducerea țării va fi chemat ca regent, fratele fostului rege Boris III. Acesta este un partizan al politicii bulgare de până acum. În Danemarca, deasemenia. În urma stării de asediu și a puternicei paze germane, nu se mai pot întâmpla turburări.

Nu s'au liniștit lucrurile în Sârbia și nu s'a limpezit încă

gat de suflet să nu spună nimănu-i că-i însurat.

„Doar nu s'copii” răspunse el, luându-și rămas bun dela ea și luând un sac cu galbeni, a plecat. Dar unde? În lumea mare să și găsească părinții dacă vor mai trăi și să găsească coliba dacă va mai fi.

A mers, a mers tot întrebând, dar cine putea să-i spună unde și în care parte și sat vor sta părinții săi, dacă nici el nu știa.

A trecut hotarul în altă țară și întâmplarea făcu să se apropie de satul său, unde oamenii mai povesteau încă celor ce nu știau, cum diavolul a răpit copilul celor doi moși bătrâni, cari nu puteau muri de dorul copilășului lor.

Intrând într'o căsuță mică de lemn dintr'o margine de sat, dădu acolo peste doi bătrâni, tare bătrâni. Par'că avă o pre-simțire că ei vor fi părinții lui. Le dete binețe, le spuse că el e ficiorul lor, iar ei nu se puteau minuna de atâta frumușețe și vorbă dulce.

Ascultau uitându-și de ei toate

prin câte a trecut copilul lor, care le povestea toate, bine înțeles afară de ce i-a legat Mândra lumii de suflet să nu spună.

Vestea venirii lui, se răspândi ca fulgerul, din gură'n gură, din casă în casă. Veneau toți să-l vadă. „C'a adus un sac de galbeni, ba doi” ziceau unii. „Da de unde, un car încărcat”, spuneau alții. Destul că vestea și povestea cu galbenii, a ajuns, până la curtea împăratului.

Doi călăreți, se opriră într'o zi la casa moșnegilor aducând grabnică poruncă dela înălțatul împărat.

În zadar să văicăreau bătrânii. Porunca era poruncă. Atunci ca și astăzi, nu de talmăcit, ci de împlinit. Și a plecat ficiorul lor la împărat, care îl primi îndată ce a ajuns, ca să-i vorbească.

„Am auzit că tu ai adus, de unde nu vreau să știu, zece saci de galbeni. Eu m'am hotărât să-ți dau fata cea mai frumoasă a mea de soție!”

Se uita cu ochii mari flăcăul și cuvințos li spuse că'n ruptul

capului una ca aceasta n'o poate primi.

„Cum? Nu vrei să ascuți de mine? Să ști că pun să te bată până la sânge!”

„Ori cum înălțate împărate, dar nu pot, căci eu.. eu sunt însurat!”

Lu auzul acestor cuvinte, mahnios împăratul, pornci să-l scoată afară.

A plecat către casă Făt-Frumos, mulțumit c'a scăpat așa ușor, dar era și mahnit c'a spus cea ce „Mândra lumii” l'a oprit.

Ajuns acasă, nu l'au putut opri nici lacrimile mamei, nici rugămintele tatii, ci lăsându-le lor sacul cu galbeni, a plecat. A luat calea lungă, către Mândra lumii. Cât de mult dorea să meargă cum alergă gândul, dar când ajuns, altă pacoste. Porțile mari al castelului erau încuiate. Nu știa ce să creadă. N'o fi acasă și s'a dus în lume pentru că am spus că sunt însurat? Nu vrea să știe de mine? Gânduri peste gânduri. Și iar au venit spurcății de diavoli? Nu știa. N'avea cine să-i răspundă la atâtea întrebări

cari îl copleșeau. A înconjurat zidul din jurul castelului. Nu se vedea însă nimeni. Totul pustiu.

A plecat atunci în lumea mare, spre necunoscut, se caute pe Mândra lumii.

A ajuns după multă vreme la o casă arătoasă. Era locuința Soarelui. Il întâmpină mama Soarelui, bătrână și încovoiată, care însă nu putu să-i spună nimic despre aceia pe care o căuta. Totuși, îi spuse să stea până spre seară când copilul ei, venind, poate să-i spună ceva. A așteptat, cum să nu aștepte, dar timpul trecea greu. Clipele păreau ceasuri, vesuri și spre desădejdea lui, Soarele îi spuse:

„Peste mări și țări umblu din zori și până'n seară. Multe am auzit. Mai multe am văzut, dar de Mândra lumii nu.”

Necăjit și trudit, totuși cu nădejdea mare plecă mai departe. Alte zile, alte săptămâni, de căutare în zadar.

Intr'o căsuță mică, a poposit într'o zi. O căsuță cu ferestrele cât pământul, friguroasă și crată.

O femeie nrâtă, la marginea

situația cu Suedia, care începe să fie tot mai fățiș de partea Angliei și Americii.

Răsboiul din Răsărit

Pe frontul răsăritean războiul se duce cu înverșunare, pe o lungime de peste 1000 kilometrii

De sus din ținuturile păduroase dela Viasma și până jos la Taganrog, bolșevicii încearcă prin atacuri puternice să frângă liniile apărării germane și să se reverse spre Apus.

Mai puternice sunt luptele din ținutul Smolensk și Briansk.

Au fost părăsite, din motive de strategie, pentru a scurta frontul orașele Vorosilovgrad și Taganrog.

În cursul luptelor de apărare, prin contra-atacurile puternice pe cari le-au dat, au încercuit o parte din trupele bolșevice.

Pe frontul din Caucaz, la Cuban, trupele noastre au respins deasemenea atacurile bolșevicilor.

In Apus

Războiul s'a mutat de astădată pe pământul Italiei. Trupele engleze au debarcat în Italia de Miazăzi, între Scilla și capul Spartivento. Odată cu această debarcare au fost lăsați parașutiști în spatele liniilor de apărare ale Germanilor și Italianilor. După lupte crâncene au fost ocupate orașele Villa, San Giovanni, Regio din Calabria și zona Melito-Porto-Solvo.

Nu se știe dacă Englezii vor

continua să debarce și alte trupe în Italia sau urmăresc numai să scoată această țară din luptă, gândindu-se ca să dea atacul în altă parte.

Aviația engleză și americană a atacat mai multe orașe din Italia. Deasemenea au fost atacate orașele Paris și Berlin.

De prin sate

Agrul la sate și rezultatele lui

O poruncă foarte binevenită a fost dată de mai marele nostru păstor și părinte I. P. S. Sa Episcopul Dr. Valeriu Traian Frențiu, de a se înființa în fiecare parohie „Agrul”.

Ce frumos și bine le stă acum oamenilor dela sate când în Duminică și sărbători, îi vezi adunați la școală, la ședințe religioase, citind atâtea lucruri frumoase, bune și folositoare pentru suflet, din multele cărți scrise de Păr. Iuliu Maior din Blaj.

În comuna noastră Visuia de 3 ani, de când bunul Dumnezeu ne-a adus pe Păr. Vasile Șirmășan, am înalțat foarte mult în viața sufletească Păr. nostru ne-a pregătit așa de bine prin ședințe mariane și Agru, încât aproape trei sferturi din credincioși s'au înscris în aceste două reuniuni pîl, luându-și obligațiile ca în postul mare, în fiecare Jolie, să se facă adorația toată ziua, în fața chivotului, de către membri pe rând, lucru frumos ce nu a mai fost la noi. Cuminecări săptămânale de toți membri, așa că la sf. liturghie Duminică și în sărbători se cuminecă circa 80-90 și zilnic cam 15-20 credincioși.

Lucruri noi ce s'au mai făcut la noi și au adus rezultate mari, a fost cateheza cu adulții. Părintele Șirmășan, aduna la școală pe tineri în seriile lungi de iarnă și vară, la vecernie și-i pregătea pentru a-lubi pe Isus și Sf. Fecioră Maria, cu atâtea zel, încât 7 tineri au părăsit lumea și s'au intrat, în mănăstirea Obreja 6, și o fetiță la mănăstirea soroților în Blaj. Până acuma nu s'a pomenit ca din comuna noastră să fi mers cineva la călugărie. Deci iată rezultatele Agrului!

Toți acești călugări se roagă pentru comuna noastră și mai ales pentru Păr. Șirmășan, răsplătindu-l zelul lui, în urma căruia au ajuns acolo unde sunt.

VASILE FEIER

președintele Agrului.

Sfinte bucurii la Lugoj

Cu toate vremurile grele prin care trecem, în grija părintească ce o are față de preoții săi, Preasfințitul Dr. Ioan Bălan, Episcopul Lugoșului, a rânduit și în anul acesta sfinte exerciții spirituale pentru preoți, cari s'au ținut în două serii, sub conducerea Preacuvioșiei Sale Dr. Iosif Bal. Au luat parte un număr mare de preoți în frunte cu Episcopul lor. Conduse cu multă pricepere, sfintele exerciții au fost un minunat prilej de reînnoire sufletească. La sfârșitul lor, s'a făcut sărbătorirea a 20 ani dela înființarea Reuniunii de misiuni în Dieceza Lugoșului, care — în acest răstimp — a adus îmbelșugate roade sufletești. Cele 283 misiuni ținute în diferite parohii cu aproape 60.000 sfinte cuminecări arată rodul muncii părinților misionari sub conducerea Ilustrității Sale Dr. Nicolae Brinzeu.

Datorită Reuniunii de misiuni, s'au introdus exercițiile pentru preoți, cantori, doamne și tineret. S'au tipărit multe broșuri religioase și s'au organizat în ficcare an pelerinajii la mănăstirile Radna, Pris'op, Plosca și Racovița. Răspândirea cultului Euharistic în popor este datorită tot Reuniunii de misiuni.

În cadrul acestei comemorări s'a făcut și sărbătorirea a 60 ani de viață a Ilustrității Sale Dr. Nicolae Brinzeu. A vorbit mai întâi Preasfințitul Dr. Ioan Bălan, aducând „credincioșule” sfetnic laude pentru munca depusă. Din partea capittului Diecezan a vorbit Rev. Ștefan Bălan, canonic care a scos în evidență meritele sărbătoritului, din partea clerului diecezan a vorbit Rev. Iustin Bora, iar din partea Văii Jiului — locul de origine al sărbătoritului — a vorbit On. Ioan Traian. După urările făcute, tuturor le-a răspuns sărbătoritul, promițând că va munci și pe mai departe pentru binele bisericii și înflorirea neamului românesc.

Cu acest prilej — și pe această cale — transmitem Jianului nostru cele mai călduroase felicitări, dorindu-i încă mulți ani înainte.

Pr. Lucian Bociac

Secția „Muncă și lumină” dela Prima Fabrică de Sticlă cu Gaz Metan din Mediaș, a dat Duminică 29 August 1943 o serbare sportivă, în „Parcul Salariaților”, la care au luat parte lume multă mai ales tineret. De reușita acestei serbări, s'a ocupat dl. Budoga Ludovic, și dl. Goga Traian. dl. Florea Ioan, șeful secției Muncă și Lumină a rostit o conferință, mulțumind apoi celor de față în cadrul acestei serbări a cântăcorul Secției, sub conducerea dl. revizor pensionat Nicolae Mișta.

locului, presucea lăcă ca să facă ciorapi feciorului său: Vântul, căci ea era mama lui.

După-ce li dete un brăș de mămăligă și o cupă de apă, îl slătui să se ascundă sub pat, că ficioru'so e rău, lucru mare și l'ar omori dacă l'ar găsi acolo, ba ar schilăvi-o și pe ea în bătaie.

N'a așteptat mult, când a auzit pași. S'a deschis ușa și un flăcău zdravăn, floerând de nu-și dădea două, întră voios în casă.

„Ce mi-ai făcut de mâncare?” zise el aspru.

„Este pe masă un pic de mămăligă!”

„Numai atât?” mai zise el uitându-se urât la biata bătrână. Li venea lui Făt Frumos să iasă de sub pat și să-i dea o bătaie zdravănă acestui băiat care vorbea atât de urât cu mamă-sa, dar se stăpâni.

Dapă ce se mai domoli, bătrâna îndrăzi să-l întrebe:

„Nu cumva ai văzut dragul mamei pe Mândra lumii?”

Când auzi aceste cuvinte, Vântul

tu' sări ca ars și mușcat de șarpe, sări de pe scaun:

„Mândra lumii? Ea-i drăgăța mea. Peste o lună ne cununăm!”

Atât a zis și a eșit trântind ușa.

A mai stat cât a stat Făt Frumos și la semnul bătrânei a eșit. I a mulțumit și a plecat.

Drumul ce l'a făcut într'o săptămână, îl făcea acum într'o zi, și gândindu-se la vorbele Vântului, par'că sbura, nu altceva.

Ajuns la castel, a sărit zidul înalt de par'că era un gard și'n curte, chiar Mândra lumii, cu legea flori.

„Nu-mi pare bine ce faci!”

„Dar mie, de ce-ai făcut tu, crezi că mi pare? De ce ai spus că ești înșurat. Acum e prea târziu, că mă mărit cu Vântul!”

„Cu Vântul, feciorul acela urât și rău și pe mine care te am scăpat pe diavoli, cui mă lași?”

S'a mai gândit, s'a mai răzgândit și la urmă Mândra lumii tot s'a socotit să-l lase pe Vântul

tu'. Dar cum? Ce să-i spună când el va veni gata pentru nuntă?

„Să 'ncerc, zise ea. De-l voi putea păcăli cumva, or fi bine!”

Intr'o dimineață, la poarta cea mare a castelului, opiră șapte căruțe, trase de șase armăsari albi ca spuma ficcare. Dintr'o căruță scoboară Vântul, țapoș și fâlos, lucru mare. Imbrăcămintea lui, împlătită numai în fire de aur și argint. Se auziră bătăi rari, mai dese, tot mai tari:

„Haide mândra mea — răsuna glasul lui — și-mi deschide, c'am venit cum ne-a fost înțelesul!”

Mândra lumii, scoborând treptele castelului se apropie de poartă, dar nu deschise, ci îl întrebă:

„Vântule, eu am pierdut cheia cea de aur dela poarta. Și negăsindu-o, am făcut alta. Intre timp am găsit-o însă. Tu pe care zici s'o țin? Pe cea veche de aur, sau pe cea nouă?”

— „Pe cea veche, că-i de aur” — răspuse Vântul!

„Chiar bine — zise ea — eu sunt măritată după altul.

Auzind Vântul, și-a trântit căciula de pământ, necăjit și amărât a plecat. Și de atunci, de câte ori își aduce aminte cum l'a înșelat Mândra lumii, aleargă și sălă infuriat, descoperind casele, rupând gardurile, și smulgând copacii din rădăcină, aleargă după nouri pe cer, iar când îl ajunge furia pe mare, ridică valuri uriașe înecând corăbiile și vapoarele.

Victor Dancea

Cu țuică și cu mătrăgună. În chipul acesta s'a gândit Ana Ilea, dintr'o comună din Ardealul de Miazănoapte, să-și răpună bărbatul. Împreună cu amantul ei Teodor Tit și cu mama ei Maria Sarca, au pus în țuică mătrăgună și i au dat bărbatului să bea. Dupăce l'au trimis frumusei pe lumea cealaltă ibovnicii au trecut granița, iar Maria Sarca a rămas acolo. La judecată, Ana Ilea a recunoscut omorul, dar a declarat că l'a săvârșit pentru a scăpa pământul copiilor, pe care soțul ei voia să-l vândă.

După trei ani

În 6 Septembrie tânărul nostru Rege a împlinit trei ani de domnie. La împlinirea acestor trei ani ne vin în minte o mulțime de fapte petrecute într'un timp așa de scurt. Acum trei ani, țara era sfâșiată în trei părți, la Răsărit, Apus și Miazăzi. Sângera din greu și de peste noile hotare se porniseră bejenarii, în șiruri lungi și nesfârșite.

De mai bine de un an vorbeau zvonurile și prăpădul se apropia de țara noastră. Părăsiți de prieteni, eram singuri, în fața primejdiei care venia.

Intr'o astfel de vreme a pășit conducere noul Rege. Ajutat de sfetnici înțelepți a trebuit să facă față la toate aceste greutăți. A avut de luptat cu sărăcia și durerea. A potolit durerile celor mulți, a dat adăpost celor izgoști dela vetrele lor și a avut de potolit și focul răzvrătirii din suflete. A trecut cu bine peste toate și, când a sunat ceasul, a pornit pentru întregirea hotarelor, pentru ștergerea nedreptăților din anul de jale 1940.

La Răsărit azi țara este întregită și lupta se duce mai departe, peatraca, atunci când va veni vremea, nedreptatea să fie ștearsă cu totul și frații ocrotiți iarăși la vechile hotare din 1918.

Atunci când se va scrie istoria patriei, numele tânărului nostru Rege va sta alături de a celorlalți viteji apărători și întregitori de țară, de Mihai Viteazul și Ferdinand I.

Țara este mândră de Regele ei, încrezătoare și hotărâtă de a-l urma până la sfârșit.

Treizeci de ani dela moartea lui Aurel Vlaicu. S'au împlinit de curând 30 de ani, de când Aurel Vlaicu a făcut ultimul lui zbor. Copil de plugari, din Binițioși, de lângă Orăștie, Aurel Vlaicu a fost însemnat de Dumnezeu cu darul rar al unei minți ascuțite și luminate. Intr'o vreme când în lumea întreagă se făceau abia încercări de zbor, Vlaicu își construiește un aeroplan, după sistemul nascocit de el, cu care face zboruri minunate și îndrăznețe. Este primul aviator din lume, care a folosit avionul, în război, în anul 1913, în Bulgaria. Sfârșitul i-a fost trist ca a multor oameni îndrăzneți și mari. La sfârșitul lui August, pe când voia să treacă Munții Carpați, pasărea lui măiastră s'a frânt în două, deasupra orașului Câmpina. Astfel s'a sfârșit visul lui Vlaicu de a face legătura cu frații lui de acasă, de unde plecase și unde-l chemau dorurile. Azi, după treizeci de ani, sufletul îndrăzneț al feciorului de țaran de lângă Orăștie, se simte în fiecare soldat și aviator, care luptă împotriva nedreptății și a silei.

Știrile săptămânii

Cursuri plugărești. La Ferma Tiur arendată de Camera Agricolă dela C. N. R., au început la 1 Martie 1943 cursuri practice plugărești, care au ținut până la 31 August 1943, frecvență fiind de 8 fii de țărani frontași, din județ. În cursul celor 6 luni, elevii au urmat un program complet de cursuri și în deosebi agricultură, creșterea animalelor, apicultură, legumicultură, ținute de personalul Camerei Agricole. Au luat electiv parte la toate lucrările fermei, precum și la moară, sub directa supraveghere a administratorului agricol Ioan Sărătean. În ultimele trei luni, începând cu 1 Iunie a. c., cursistii au urmat și cursurile de conducători de tractoare fiind instruiți de dl Simion Sălcudean. Cursurile au luat sfârșit la 31 August 1943. La 1 Septembrie au avut loc examenul tractoriștilor, iar în ziua de 2 Septembrie 1943 examinarea cunoștințelor agricole.

Să-i vadă lumea Așa a găsit cu cale, stăpânirea să pedepsească pe șase săteni din Ticvanul mic, care se îndeletniceau cu meseria de a trece în Sârbia, cai furati. Oei pedepsiți au fost puși cu lanțurile la mâini, în mijlocul orașului Timișoara, ca să-i vadă lumea.

Un copil își jefuiește mama. Constantin Bacar, din București, și-a jefuit mama de un milion lei, apoi a dispărut. — Iată ce sunt în stare să facă, aceia cari nu se tem de Dumnezeu.

Datoriile din conversiune pot fi plătite în cereale. Mai nou s'a aprobat ca băncile populare să primească în plata datoriilor din conversiune și cereale. În chipul acesta plugarii pot să-și plătească aceste datorii, predând cereale, în loc de bani.

Contele Ciano a fost prins. Am scris în numărul trecut al gazetei despre fuga contelui Ciano, fostul ministru al Italiei. O telegramă mai nouă vestește că fostul ministru italian a fost prins pe când încerca să treacă granița în Franța, pentru a merge în Spania. El era îmbrăcat în haine de cioban și avea asupra sa 500.000 de franci. Împreună cu el a fost arestată și soția sa și cei trei copii ai săi.

Mușcată de o pisică turbată. Femeia Stanca St. Mocanu a fost mușcată de o pisică, despre care s'a aflat mai târziu că a fost turbată. Deși a fost trimisă la spital, și cu toate îngrijirile ce i-s'au dat, nenorocita femeie a murit în chinuri groznice.

Faptele îngrozitoare ale unui nebuș. Săteanul Ioan Rogoz din comuna Risipiți, județul Râmnicul Sărat, era bolnav de multă vreme de o boală grea de nervi. În vremea din urmă boala lui se înrăutățise și nenorocitul om era din ce în ce mai primejdios pentru cei din jurul său. În ziua de 31 August Ioan Rogoz a luat o furcă de fier cu care și-a bătut soția până a omorât-o. A sărit apoi cu furca asupra celor câșeni, asupra mamei și fraților săi, pe cari i-a rănit greu.

În timp ce dormea, a înghițit un șarpe. În comuna Lecea din județul Bacău s'a întâmplat o groznică nenorocire, care iasă cu totul din comun. Săteanul I. Tatu s'a dus la câmp să-și adune fânul. La amiază s'a culcat la umbra unui copac, împreună cu mai mulți săteni. După câțiva timp, unul din tovarășii de muncă, trezindu-se a observat că lui Tatu îi intră un șarpe în gură. A început să strige, dar până să se trezească Tatu, șarpele, îi intrase, cu totul în gât. După ce șarpele îi intrase în stomac, nenorocitul sătean a început să strige după ajutor. A început apoi să se înăbușe, încât abia era în stare să mai scoată câte un geamăt. Zădarnice au fost toate încercările celorlalți săteni de a-l lecui, cu lapte cald și alte leacuri aduse în grabă. A fost dus apoi la doctor, unde a murit în chinuri groznice.

A murit pe când îi cântau lăutarii la ureche. Ciudată moarte a mai avut și Victor Stănescu din Brăila. S'a dus la cârciumă să se mai veselească și el ca tot Românul. Pe când îi cântau lăutarii la ureche, o cântare din tinerețe, nenorocitul om a murit. — Iată ce este, dar, viața omului.

S'a culcat pe linia ferată. Tânărul Israte Simion din Ploești s'a dus cu calul la păscut, pe lângă linia ferată. Fiind obosit s'a culcat și a adormit chiar pe linie. Nu s'a trezit, decât atunci când a venit trenul. A fost însă prea târziu, căci a fost tăiat în bucăți.

Sporirea salariilor funcționarilor publici. Dela 1 Septembrie se vor urca salariile tuturor funcționarilor publici. Sporul va fi de 30% față de salariul brut, adunat cu indemnizația de scumpete. Ajutorul familiilor va fi urcat cu 50%.

Cât de mare este Italia. Populația de azi a Italiei, după ultimele socoteli, este de 45 milioane de suflete.

Când scrieți ori trimiteți bani, arătați-ne totdeauna și neapărat și Nr. din stânga jății, cu care vă merge gazeta. Altfel nu putem rezolvi scrisorile DVoastre.

Din legile țării

Căutarea tatălui la „copiii din flori“

În legile noastre până acum, nu era prevăzută căutarea tatălui copiilor, cari nu sunt născuți din părinți căsătoriți, cu toate formele, în fața legii, adecă cum li se spune a bitangilor sau a „copiilor din flori“.

Cel mai mari al noștri și-au dat seama, câte năcazuri se nasc de aici. Câte cazuri nu sunt, când flăcăul fâgăduiește fetei că o va lua în căsătorie, vorbește cu ea poate chiar ani de zile și, după ce au un copil, el caută nod în papură și o lasă pe fată. Ba se poate întâmpla ca flăcăul să plece la armată și cu asta crede că poate rupe orice legătură. Fetei ce-i mai rămâne? Năcazul creșterii copilului, certurile părinților, badjocura și răsul oamenilor din sat, iar, dacă vrea să ajungă la ceva rezultat, să-l dea în judecată pe iubitul ei. Ori fata în judecată nu l-ar da bucuros, fiindcă tot cu nădejdea că se va întoarce iar la ea, să o ia în căsătorie.

De multe ori tatăl recunoaște copilul că e al său, se duce chiar el și îl declară la notaru, dar cu toate acestea copilul nu primea numele tatălui, ci tot al mamei. Creștea băiatul, ajungea la recrutare și când colo, spre mirarea lor, copilul nu era la numele tatălui. Pentruca copilul să treacă la numele tatălui, trebuiau alte forme și umblări pe la Tribunal.

Acum lucrurile s'au schimbat. În Monitorul Oficial Nr. 158, din 10 Iulie 1943, a apărut o lege, care se ocupă de lucrurile acestea și face deosebire; când tatăl recunoaște copilul său natural, așa-i spune legea și când nu-l recunoaște.

1. În cazul când tatăl recunoaște copilul, atunci se duce la primărie și face o declarație, sau în fața notarului public. Dacă copilul a trecut de 21 ani, recunoașterea nu se poate face numai cu învoirea lui. Recunoașterea dă drept copilului să poarte numele și naționalitatea tatălui.

2. În cazul când tatăl nu vrea să recunoască, atunci legea dă dreptul mamei (sau tutorului copilului, dacă mama a murit) ca ca să-l caute și să-l facă să recunoască copilul prin lege. Cu alte cuvinte legea i-l pune după cap. Aceasta însă numai în a-

numite cazuri: Când bărbatul a răpit fata, adică a furat-o. Când a înșelat fata cu promisiuni de căsătorie sau alte lucruri. Când tatăl recunoaște copilul prin diferite scrisori. Când tatăl s'a îngrijit de copil, trimițând bani sau alte lucruri.

Darea în judecăță se face la Tribunal în timp de 3 ani dela nașterea copilului și dă dreptul, la întreținerea copilului până la 21 ani. întreținerea poate merge mai departe chiar, dacă copilul e schilav sau nu-i întreg la minte.

Să nădăjduim că aceasta lege va face pe bărbatul fără suflet, sau să se gândească mai bine la urmările faptelor sale, sau că dacă a făcut un lucru, apoi să-i supoarte și urmările până la sfârșit*).

I. Sârbu

Cunoștințe folositoare

Săpatul și tăiatul viei

În urma ploilor căzute, viile încep să-și îndrepte atât forma cât și strugurii, ceea ce face să credem că recolta va fi frumoasă și de calitate superioară.

Sigur că munca și priceperea fiecărui agricultor poate face mult în ajutorul viei. Așa bunăoară, cum trebuia să ari ca să păstrezi apa în pământ, tot așa trebuie să sapi și via. În această vară, cine a săpat de mai multe ori via ca de altfel toate celelalte prășitoare — cu toată seceta mare — nu se poate plânge că a fost atins de mare secetă.

Ploaia ce a căzut zilele trecute are o valoare, pe care nici nu putem să o bănuim. Ea a ajutat la toate semănăturile, dar mai ales la vii, căci a căzut aproape la timp. Acum trebuie să fim iscușiți și să căutăm să păstrăm cât mai multă apă în pământ prin săpat ușor.

Acest săpat ușor nu trebuie făcut imediat după ploaie. Trebuie lăsat câteva zile ca semințele de buruieni să încolțească și apoi prin săpat să le distrugem. Sapa se face numai la suprafață, fără a întoarce pământul și ea are de scop numai mărunțirea și afânarea pământului la suprafață, făcând totodată cu aceasta și distrugerea buruienilor ce eventual ar fi crescut.

Nu trebuie făcut nici mușuroi în jurul butucului de viță și nici groapă, cum este obiceiul, pentru că urmează toamna ce se caracterizează prin ploii multe și ar spăla butucul viței până aproape la rădăcină.

Multe din viile noastre încă nu sunt retezate, ori se știe și chiar trebuie știut că viile trebuie retezate, pentru ca până în toamnă să-și poată coace lemnul. O coardă de viță ce nu este coaptă, adică ce nu se arată de culoare brună, îngropată în pământ în vederea iernii, se putrezește.

Retezatul viei nu are dată fixă și acest retezat este atât de necesar. O coardă ce crește mereu va avea întotdeauna vârful verde, coarda întregă va fi fragedă și se rupe ușor. Ori, noi știm că o coardă în vederea încercuirii, în primăvara viitoare, trebuie să fie elastică, să se poată îndoi fără a se rupe pentru a face cercuri, și pentru aceasta coarda trebuie să fie coaptă, lemnoasă. Prin tăiat noi forțăm via să-și coacă toate coardele, iar coardele coapte și bine formate vor aduce recoltă bună în anul viitor.

Retezatul viei se face la înălțimea parului cu foarfecă anume de tăiat și nicidecum cu secera, că ea rupe. Totodată cu aceasta scurtare se face și tăierea lăstarilor laterali la 4—5 ochi, fie că au rod, fie că nu au, toate având ca scop întărirea lemnului.

Să se sape ușor viile și să se reteză acolo unde nu sunt, sau au crescut prea mari, ca să păstrăm puterea de viață a viei cât mai mult timp.

Ing. agr. ȘTEFAN BOARU

Aviz

Direcțiunea Liceului comercial român unit de băieți din Blaj aduce la cunoștința celor interesați că, deoarece numărul elevilor cari cer înscrierea în clasa I. pe anul școlar 1943—44 este mai mare decât cel admis prin ordinele în vigoare spre a putea fi primit, în vederea unei selecționări a elevilor, se va ținea, înainte de înscrierile pentru noul an școlar, examenul reglementar de admitere

Acest examen va avea loc în ziua de 12 Septembrie 1943, ora 11, în localul liceului.

DIRECȚIUNEA

97 (1—1)

Poșta gazetei

St. B. Dragu: Pe când au sosit articolii D-Voastră, era deja cules articolul pe care-l puteți vedea în numărul de față.

Mai multora. Vă mirați că tiparul costă la Blaj mai mult decât la Timișoara? Iată pentru ce: Mașina rotativă tipărește 7000 exemplare în cel mult 1 oră, pe când mașina plană tipărește aceleași exemplare în 17—18 ore. La mașina rotativă nu trebuie să ajute nimenea, pentru că ea singură taie hârtia, o tipărește și o și împătură; pe când la mașina plană și veche o fată taie și o bagă în mașină și alta o așează în teanc îndată după tipărire, apoi alte 6 fete o împătură și o expediază. Ori, aceste fete trebuie plătite. De altă parte hârtia pentru mașinile rotative este mult mai ieftină decât cea pentru mașinile plane.

Oficiul parohial-Grid. Am primit suma de Lei 1780 pe care repartizat-o conf. scrisorii. La Nr. 12045 Lei 180 pe 1943, este achitat până când i-a mers ziarul. Nr. 12042 și Nr. 12051 ar mai avea de achitat pe 1943 Lei 80, deoarece s'a urcat anual la 400 Lei. Alex. Suciu maistru. Uzina Călan. Nr. 10323. Primit 500 Lei din aceștia 100 Lei ab. pe 1943 și Lei 400 ajutor. Văd. Ludovica Costea pens. București. Nr. 10869: Lei 600. D-I C Neacșu, București: Despre banii primiți pentru mon. Mureșianu s'a publicat în nrul. 8/1943. An. Naghtu 10768: Am primit Lei 1000 în 23 Iulie pe cari i-am publicat în ziarul Nr. 33: pe care îl trimitem acum pe adresa exactă. În 23 Aug. am primit Lei 500 pe cari i-am introdus ca abon. pe anul curent Ziarul se trimitea regulat pe adresa din Plocești, acum s'a schimbat adresa conform scrisorii. Vă mulțumim foarte mult de sprijinul dat gazetei.

Hanc T. 9312: În 9 Iulie am primit suma de Lei 360. Sunteți achitat pe anul 1942 și 1943. Ghezan S. 13805. De aici ziarul se trimite regulat. Banii i-am primit, Lei 150. Morușan I. 13433: Banii au sosit și i-am introdus pe anul 1943

No. 1041—1943

Arendări de moșii

Capitulul Metropolitan Român Unit din Blaj dă în arendă, începând cu anul 1944, următoarele proprietăți:

1. Moșia fundațiunii Alexandru Șterca Șuluțiu, din hotarul comunei Cenade, Județul Târnava mică, în suprafață de 235 jugăre, teren arabil fânaț și pășune.

Moșia are și toate clădirile necesare.

2. Moșia Fundațiunii Ioan Micu Micu Moldovan, din hotarul comunei Cergăul mic, în suprafață de 183 Jugăre teren arabil și cositor.

Și această moșie are clădirile necesare exploatarei agricole.

Arendarea acestor moșii, se poate face și separat, pentru fiecare și împreună, dată fiind apropierea lor una de alta.

Eventual se poate arenda și întreg inventarul viu și mort, aflător la aceste moșii.

Termenul de arendare este de 6 (șase) ani.

Arenda se va oferi în grâu, care se va calcula și se va plăti cu prețul oficial, dela 1 Octomvrie a fiecărui an, sau dacă nu va mai fi preț oficial pe prețul de pe piața Blajului, la acea dată.

Cei cari reflectează la arendarea acestor moșii vor înainta Capitlului Metropolitan din Blaj ofertele lor

inchise, separate pentru fiecare moșie, până la data de 15 Octomvrie, 1943, timbrate conform legii.

Capitulul nu este legat de nice o ofertă, putând să aleagă, din mai multe, pe aceea care vrea, chiar dacă oferta ar fi mai mică decât altele, și putând să le respingă pe toate.

Arendașul va trebui să respecte în ce privește, exploatarea moșiei, toate dispozițiile impuse în mod natural și prin legi pentru o bună și rațională exploatare.

Ofertantul, a cărui ofertă va fi acceptată, trebuie să depună la Capitlu, odată cu iscălirea contractului, o garanță egală cu arenda pe un an de zile a moșiei.

Informațiuni mai detaliate se pot vedea la Cancelaria Administrației centrale Capitulare în Blaj.

Blaj din ședința Capitulară dela 16 August 1943.

Prepozit capitular,
Dr. VICTOR MACAVEIU.

Nr. G. 4619/930

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin această publică că în baza deciziunii Nr. G. 4619/1930 a judecătoriei de Mixte Blaj în favorul reclamantei Soporan Lucreția repr. prin avocatul Dr. Ioan Bianu, pentru încasarea creanței de 44.400 Lei Capital și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 20 Septembrie 1943 orele 15 d. m. la fața locului în comuna Bucurdea-grâncosă, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară care de paie, 4 care de fân, 19 oi, 10 tel-dere de grâu în valoarea de 9400 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare

Blaj, la 20 Aug. 1943.
96 (1—1) ss. Gherles portărel delegat

No. 3802—1938

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin această publică că în baza deciziunii No. G. 3802—1938 a judecătoriei mixte Blaj în favorul reclamantului Biserica Regnicolară c. a. Sibiu repr. prin avocatul Dr. Carol Găndișch pentru încasarea creanței de 9227 lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 18 Septembrie 1943 orele 12 p. m. la fața locului în comuna Țapu unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: 1 car, 3 porci, 3 butoaie cu vin, 2 butoaie goale, 1 coteț și un cântar în valoare de 7890 lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Blaj, la 18 August 1943.
95 (1—1) ss. GHERHEȘ portărel delegat

Anunț

Anunțăm pe găsitul actelor d-lui, Sântimbrianu Mircea că poate ridica dela Redacție recompensa de lei 3000, depunând de urgență actele găsite, la Redacție.

Cine pune stavilă svonului, pune cătușe trădării.

*) Ce bine ar fi, dacă tinerii, atât băieții cât și fetele, și-ar păstra verguris, până la căsătorie, așa după cum cere biserica; nu să se strice, și apoi să umble pe la tribunale, ca să-și legit meze copiii născuți din fărădelege!!!